

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Uitvoeringsplan Natura 2000 Beheerplan Deltawateren

Datum 18 juni 2015
Status Definitief

Uitvoeringsplan Natura 2000 Beheerplan Deltawateren

Datum 18 juni 2015
Status Definitief

Colofon

Rijkswaterstaat Zee en Delta

In samenwerking met:

- Provincie Zuid-Holland;
- Provincie Noord-Brabant;
- Provincie Zeeland;
- Ministerie van Economische Zaken.

18 juni 2015
Definitief

Inhoud

1	Uitvoeringsplan Natura 2000 Beheerplan Deltawateren 4
1.1	Uitvoeringsplan Beheerplan Deltawateren 4
1.2	Uitvoeringsorganisatie Natura 2000 Beheerplan Deltawateren 4
1.3	Deltawateren: een groot gebied met veel spelers! 4
2	Afspraken 5
2.1	Afspraken over inrichtings- en herstelmaatregelen 5
2.2	Afspraken over monitoring 5
2.3	Afspraken over handhaving 7
2.4	Afspraken over communicatie 10
2.5	Overige afspraken 11
3	Organisatie 13
3.1	Taken en verantwoordelijkheden 13
3.2	Besturen, coördineren en uitvoeren 13
3.3	Financiële dekking is geborgd 15
4	Activiteiten 2015/2016 16
	BIJLAGE 1 Activiteitenkalender 17

1 Uitvoeringsplan Natura 2000 Beheerplan Deltawateren

1.1 **Uitvoeringsplan Beheerplan Deltawateren**

Gedurende de eerste uitvoeringsperiode van het Natura 2000 Beheerplan Deltawateren dienen er verschillende activiteiten te worden ondernomen. Deze staan op hoofdlijnen beschreven in het beheerplan en meer in detail in de onderliggende documenten rondom handhaving, monitoring en communicatie. Het uitvoeringsplan maakt de belangrijkste acties en afspraken inzichtelijk, en wordt ingegaan op de wijze waarop partijen samenwerken om deze acties en afspraken ten uitvoer te brengen.

De uitvoering van het beheerplan is primair de verantwoordelijkheid van de bevoegde gezagen. Dit zijn het ministerie van Economische Zaken als beleidsverantwoordelijke voor het natuurbeleid, Rijkswaterstaat namens het ministerie van Infrastructuur en Milieu als beheerder van de rijkswateren en de provincies Zeeland, Zuid-Holland en Noord-Brabant.

Net als het voorliggende uitvoeringsplan zijn de onderliggende documenten rondom handhaving, monitoring en communicatie niet aan inspraak onderhevig; het betreft afspraken tussen partijen die gedurende de uitvoeringsperiode enige flexibiliteit vereisen en daarom jaarlijks opnieuw worden bepaald.

1.2 **Uitvoeringsorganisatie Natura 2000 Beheerplan Deltawateren**

Als voortouwnemer ziet Rijkswaterstaat Zee en Delta gedurende de uitvoeringsperiode toe op de uitvoering van de afspraken uit het beheerplan. Het basisprincipe daarbij is dat zoveel mogelijk wordt uitgegaan van de reguliere taken van de betrokken partijen. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het beheerplan ligt bij de provincies, het ministerie van EZ en RWS. Denk daarbij de uitvoering van de aanvullende beheer- en inrichtingsplaatregelen, aan vergunningverlening in het kader van de Nb-wet, toezicht en handhaving bij gebieden die niet of beperkt toegankelijk zijn, monitoring van de natuurwaarden en de effecten van maatregelen en communicatie over het beheerplan. Hierover zijn afspraken gemaakt met diverse uitvoerende partijen, zoals groene handhavers en terreinbeherende organisaties.

In de rol als voortouwnemer richt RWS zich op noodzakelijke afstemming om voortgang te realiseren. Dat betreft de voortgang op alle relevante werkzaamheden. Hoofdstuk 3 is gewijd aan de organisatie gedurende de uitvoering.

1.3 **Deltawateren: een groot gebied met veel spelers!**

Het Beheerplan Deltawateren gaat over 7 deelgebieden; Westerschelde en Saefthinghe, Oosterschelde, Grevelingen, Veerse Meer, Hollands Diep, Haringvliet en Oude Maas. Het is dus een omvangrijk gebied met een groot aantal gebruiksfuncties en een breed scala aan te beschermen habitats en soorten. Het is daarom cruciaal dat partijen die direct met het beheerplan te maken hebben, elkaar goed weten te vinden en dat er duidelijkheid is over wat er over en weer van elkaar mag worden verwacht.

Wij onderstrepen als uitvoerende partijen en bevoegde gezagen de gezamenlijke ambitie om de gemaakte uitvoeringsafspraken te realiseren en daarmee de doelen van het beheerplan voor de eerste uitvoeringsperiode.

2 Afspraken

2.1 Afspraken over aanvullende beheer-, inrichtings- en herstelmaatregelen

Het Natura 2000 Beheerplan Deltawateren vraagt om specifieke beheer-, inrichtings- en herstelmaatregelen, gericht op het behoud van de te beschermen soorten en habitats in de Deltawateren.

Taken en verantwoordelijkheden

Voor elk van de 7 wateren zijn instandhoudingsmaatregelen geformuleerd, met inbreng van de terreinbeheerders en de bevoegde gezagen. Daarbij is de inschatting gemaakt in welke mate de doelen per soort en habitattypen in de eerste beheerplanperiode worden gerealiseerd. Verreweg het grootste deel van de instandhoudingsmaatregelen wordt gerealiseerd door terreinbeherende organisaties. Die doen dat in opdracht van/gefinancierd door de provincies. De afspraken over de uitvoering van deze maatregelen zijn tussen provincies (provincie Zeeland, provincie Noord-Brabant, provincie Zuid-Holland) en de terreinbeheerders (Vereniging Natuurmonumenten, Stichting Zeeuws landschap, Natuur- en Recreatieschap de Grevelingen, Staatsbosbeheer) overeengekomen. Ook Rijkswaterstaat Zee en Delta en waterschap Scheldestromen zijn verantwoordelijk voor een aantal maatregelen.

De Hertogin Hedwigepolder is inmiddels als uitbreiding van het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saefthinghe opgenomen. In de aanlegperiode (t/m 2019) voert de provincie Zeeland de regie over de uitvoering van het Natuurherstelpakket Westerschelde (NPW), inclusief Hedwigepolder. De toekomstige beheerder kan gebruik maken van het SNL-instrumentarium van de provincie Zeeland.

Financiering

In totaal kent het maatregelenpakket (de beheer-, inrichtings- en herstelmaatregelen) een omvang van enkele miljoenen euro's. Dit zijn dus de kosten waarover (bovenop de reguliere natuurbeheermaatregelen en andere maatregelen zoals uitvoering van het Kierbesluit, afronding Deltanatuur, zandhonger Oosterschelde, etc) in het kader van dit beheerplan aanvullende afspraken zijn gemaakt.

Het leeuwendeel van de Natura 2000 maatregelen wordt gefinancierd door de provincies. Daarnaast treft Rijkswaterstaat een beperkt aantal instandhoudingsmaatregelen.

2.2 Afspraken over monitoring

Monitoring is essentieel om te kunnen rapporteren over de voortgang van het beheerplan en inzicht te krijgen in de effecten van maatregelen. Zodat bijgestuurd kan worden waar nodig en geleerd kan worden van opgedane ervaringen.

Taken en verantwoordelijkheden

1. De voortouwnemer (RWS Zee en Delta) is verantwoordelijk om de samenwerking en afstemming tijdens de uitvoering en het vervolg (evaluatie, rapportage) te organiseren.
2. Uitgangspunt is dat elke beheerder verantwoordelijk is voor monitoring in het eigen beheergebied. Afwijkingen op dit uitgangspunt zijn herkenbaar vastgelegd

in het monitoringsplan. Voor de monitoring van de kustbroedvogels is afgesproken dat RWS deze blijft verzorgen in de Zuid-Hollandse Delta (in beginsel een verantwoordelijkheid van Provincie Zuid-Holland en terreinbeheerders), de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid blijft in opdracht van de Provincie Zuid-Holland jaarrond de watervogeltellingen in het Haringvliet verzorgen (in beginsel een verantwoordelijkheid van RWS).

3. Voor de monitoring van de (uitvoering van de) maatregelen geldt dat de partij die maatregelen neemt, ook verantwoordelijk is voor de monitoring hiervan. Dit geldt dus voor Rijkswaterstaat, de provincies en het waterschap Scheldestromen.
4. Monitoring van instandhoudingsdoelstellingen is een gedeelde verantwoordelijkheid van de bevoegde gezagen. De provincies zetten monitoringsopdrachten uit via SNL (Subsidiestelsel Natuur en Landschap) en Natuurpactgelden - deze monitoring gebeurt grotendeels door terreinbeherende organisaties en deels door of in opdracht van de provincies zelf. Daarnaast zorgen de provincies waar nodig voor aanvullende monitoring van aangewezen soorten voor zover niet gedekt door de SNL-monitoring. Rijkswaterstaat monitort in het kader van het MWTL (Monitoring Waterstaatkundige Toestand des Lands); deze gegevens worden aangevuld met enkele specifieke monitoringsonderzoeken die niet in MWTL gedekt worden.
5. Deels vinden bij de monitoring van instandhoudingsdoelstellingen nog metingen plaats om meer kennis te ontwikkelen. Dit zijn dus met name maatregelen om gedurende de uitvoering van het beheerplan tot aanvullende inzichten te komen (vooral over de oorzaken van neergaande trends) en deze te implementeren.
6. Gebruiksmonitoring komt op verschillende manieren tot stand. Denk bijvoorbeeld aan waarnemingen en acties in het kader van toezicht en handhaving (zie Handhaving), en de periodieke tellingen van de recreatie-intensiteiten door de provincie Zeeland. Ook wordt daarbij gebruik gemaakt van de informatie op basis van de registratie van vergunde activiteiten (buiten het beheerplan om - denk aan visserijactiviteiten die door min EZ worden vergund). Deze registratie is de verantwoordelijkheid van de bevoegde gezagen die hierover eigen afspraken maken met gebruikers/initiatiefnemers. Met deze informatie worden ontwikkelingen in het gebied beter inzichtelijk.

Organisatie

RWS ziet toe op de voortgang van het beheerplan en is daarmee verantwoordelijk voor het bijeenbrengen van de relevante monitoringsinformatie. Dit kan alleen als afzonderlijke partijen hun monitoringsplannen en de uitvoering op orde hebben. Vanuit de voortouwnemersrol zal RWS de andere partijen hierop aanspreken. In de voorbereiding op de eerstvolgende uitvoeringsperiode zal ook ministerie EZ een rol hebben in het beoordelen van het totaal aan monitoringsinspanningen en de hieruit afgeleide conclusies en aanbevelingen.

Het Natura 2000 Beheerplan Deltawateren heeft een relatie met de projecten uit het Natuurherstelpakket Westerschelde (NPW), een plan waarin 600 ha natuur wordt gerealiseerd. Ook deze projecten worden gemonitord, zowel op projectniveau (de natuureffecten van de afzonderlijke maatregelen en projecten van het Natuurherstelpakket Westerschelde) als op systeemniveau (de bijdrage van het NPW aan ontwikkeling van het estuariene systeem van de Westerschelde). Voor

NPW wordt een apart monitoringsplan opgesteld dat door het programmabureau van de provincie Zeeland wordt uitgevoerd gedurende de aanlegperiode (tot en met najaar 2019). Ook de monitoring van de ontwikkelingen in de Hertogin Hedwigepolder is in dat monitoringspakket geregeld. Een permanente onafhankelijke commissie van drie experts zal advies uitbrengen over realisatie van natuurdoelen van het NPW en over de bijdrage van het NPW aan de ontwikkeling van het ecosysteem Westerschelde. Zij doen in ieder geval één keer per jaar schriftelijk verslag van hun bevindingen aan de minister (en/of staatssecretaris) van EZ en kunnen daarbij ook gebruik maken van de monitoringsresultaten die in het kader van het beheerplan Deltawateren worden opgeleverd.

Financiering

- RWS: Monitoring in het kader van het beheerplan betreft veelal regulier monitoringsbudget (overwegend MWTL). Het beheerplan leidt voor RWS tot extra kosten voor monitoring, evaluatie en onderzoek in de orde grootte van 120.000 euro in de eerste beheerplanperiode.
- Provincies: De provinciale kosten voor de monitoring, ook die in het kader van het beheerplan Deltawateren, zijn in het budget van de provinciale monitoringsplannen opgenomen.
- Terreinbeheerders: Tussen de provincies en terreinbeheerders zijn afspraken gemaakt over de financiering van de monitoring, waaronder ook de kosten voor monitoring die gericht is op Natura 2000. Deze kosten worden betaald uit de gelden van SNL en Natuurpact.
- Min EZ: Financiert de commissie van 3 onafhankelijke experts en de monitoringsinspanning voor het Natuurherstelpakket Westerschelde (incl. Hedwigepolder).

2.3 Afspraken over handhaving

Het Beheerplan Deltawateren is gebaat bij naleving van de spelregels die het beheerplan stelt. Daarover hebben de handhavende instanties onderling afspraken gemaakt.

Taken en verantwoordelijkheden

In het kader van het beheerplan liggen de handhavingstaken en bijbehorende verantwoordelijkheden primair bij de bevoegde gezagen voor de Natuurbeschermingswet. RWS zal vanwege haar regelmatige aanwezigheid in het gebied ook worden betrokken bij de organisatie van de handhaving. Dit zijn de provincies en het ministerie van Economische Zaken. De terrein beherende organisaties hebben eveneens handhavers in dienst.

Het is de verantwoordelijkheid van RWS om de relevante informatie rondom handhaving bij elkaar te brengen en als voortouwnemer inzichtelijk te maken hoe de handhaving binnen de samenhangende context van het beheerplan leidt tot resultaten.

Organisatie

De handhavingsactiviteiten met betrekking tot het Beheerplan Deltawateren zijn geborgd in een grotere context van toezicht en handhaving, zodat optimaal gebruik wordt gemaakt van de handhavingscapaciteit van betrokken partijen. De organisatie is als volgt:

- Platformoverleg groene handhaving
Jaarlijks worden twee platformbijeenkomsten gepland om kennis en ervaringen uit te wisselen. De Platformen zijn opgezet rondom de Deltawateren. Deze bijeenkomsten zijn voornamelijk bedoeld voor de handhavers, maar ook maatschappelijke partijen zoals de Vogelbescherming en partijen op het gebied van recreatie worden hiervoor uitgenodigd. De provinciaal regisseurs groene handhaving van Zuid-Holland en Zeeland zitten het platformoverleg voor. In het platformoverleg worden afspraken gemaakt om gezamenlijke roosterdiensten op te stellen of op andere wijze elkaars aanwezigheid in het gebied te benutten. Op basis van uitwisseling van kennis en ervaring en jaarlijkse voortgangsrapportages wordt op operationeel niveau inzichtelijk welke successen en knelpunten er zijn. Als het platform knelpunten signaleert, kunnen deze in de regiegroep behandeld worden.
- Regiegroep
De deelnemende organisaties die verantwoordelijk of medeverantwoordelijk zijn voor de uitvoering, vormen een (ambtelijke) regiegroep. De regiegroep is verantwoordelijk voor de jaarlijkse evaluatie van de handhaving en het vaststellen van een jaarprogramma handhaving (met daarin de prioriteiten en inzet per gebied). De regiegroep natuurhandhaving vindt in elk geval twee keer per jaar plaats onder voorzitterschap van de projectleider beheerplan Natura2000 Deltawateren (Rijkswaterstaat).
- Stuurgroep
Dit betreft de reguliere stuurgroep Deltawateren (BOND). Handhaving staat hier op de agenda, met name als het gaat om richtinggevende besluiten over inzet en prioriteiten.

Praktisch ziet de uitvoering van de handhaving er als volgt uit:

- De feitelijke handhaving vindt in het veld plaats. BOA's zijn in het veld/op het water aanwezig, communiceren met gebruikers, houden toezicht, handhaven en verbaliseren. Toezicht houden en het vrijblijvend aanspreken van overtreders kan plaatsvinden door de vertegenwoordigers van alle bevoegde gezagen en/of door de BOA's (denk aan terreinbeheerders, RWS en politie).
- Er zijn 2 provinciale regisseurs groene handhaving, namelijk voor het Zeeuwse en Zuid-Hollandse deel (incl. Brabantse deel) van de Deltawateren. De provinciale regisseurs zijn verantwoordelijk voor de operationele coördinatie en gebruiken hiervoor afgestemde handhavingsplannen, zitten de platformoverleggen voor en doen praktische voorstellen voor gecombineerde dienstroosters.
- Op basis van contacten met de handhavers in de gebieden hebben de provinciale regisseurs groene handhaving op gebiedsniveau het meest actuele overzicht van de handhavingsactiviteiten. Zij worden door de handhavers in het veld geïnformeerd over bijzonderheden, tekortkomingen, successen etc. in toezicht en handhaving. Actuele gebeurtenissen met mogelijk directe (negatieve) gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen, worden door de provinciaal regisseur groene handhaving aan de projectleider Natura2000 Deltawateren gemeld.
- Rijkswaterstaat en de provinciaal regisseur hebben regelmatig bilateraal overleg over de handhaving. Zeker in de eerste jaren van de uitvoering is het wenselijk om elkaar tenminste elk kwartaal te spreken en op basis van ervaringen te

bouwen aan effectief toezicht en handhaving. Daarbij wordt ook informatie rondom vergunningverlening betrokken.

- Om de jaarlijkse regiegroep over de handhavingsinzet te kunnen voorbereiden worden de jaarlijkse voortgangsrapportages van afzonderlijke handhavende partijen doorvertaald naar een jaarprogramma. De provinciale regisseurs nemen hierin de lead, uiteraard in afstemming met Rijkswaterstaat.

Financiering

Het Natura 2000 Beheerplan Deltawateren (en met name de toename van gesloten gebieden – zie de afzonderlijke toegangsbeperkingsbesluiten en paragraaf 5.4 van de gebiedsdelen van het beheerplan) vraagt om actief toezicht en handhaving.

Eind 2014 is het concept jaarplan Handhaving 2015 opgesteld. Hieruit blijkt dat de huidige beschikbare handhavingscapaciteit (met de huidige inzichten over de wijze van handhaving) voldoende is voor adequaat toezicht en handhaving. Voor de Zeeuwse gebieden wordt wel nadrukkelijk gemonitord of aanvullende capaciteit nodig is.

Dagelijkse, operationele afstemming vindt plaats tussen handhavers vanuit verschillende instanties en worden ook zogenoemde signaleringsuren ingezet (dat wil zeggen - geen formele handhavers in het kader van de Natuurbeschermingswet, maar wel 'ogen en oren' in het veld).

2.4 Afspraken over communicatie

Het Beheerplan Deltawateren gaat over een omvangrijk gebied, met meerdere wateren, waarbij veel verschillende partijen zijn betrokken. De communicatiestrategie is gericht op contact met intermediairs, aanhaken bij bestaande middelen en aansluiten bij de informatiebehoefte (informatie op maat). Voor een succesvolle uitvoering is samenwerking, duidelijke regie over de uitvoering en een actieve inzet van betrokkenen cruciaal. Grenzend aan het Natura 2000-gebied Deltawateren liggen de Natura 2000-gebieden Voordelta en Vlake van de Raan, die een vergelijkbare natuuropgave hebben. Veel belanghebbenden zijn betrokken bij deze drie gebieden. Door communicatie (inzet en acties) voor deze gebieden slim te koppelen, is efficiencywinst en synergie te behalen.

Taken en verantwoordelijkheden

1. Communicatie rondom Natura2000 Deltawateren is een primaire verantwoordelijkheid van alle bevoegde gezagen. De bevoegde gezagen zijn ministerie van EZ, provincies Zeeland, Zuid-Holland en Noord-Brabant en voortouwnemer RWS. Zij hebben elk hun eigen communicatiekanalen en – middelen en stemmen onderling de communicatie over Natura 2000 af.
2. Diverse andere partijen hebben eveneens een rol in communicatie over Natura 2000. Denk aan exploitanten van recreatiebedrijven, terreinbeheerders en VVV. Deze partijen kunnen bij bevoegde gezagen terecht voor basisinformatie over Natura 2000.
3. Rijkswaterstaat Zee en Delta stemt de communicatie over Natura 2000-gebieden op regionaal niveau af en levert kernboodschappen die andere partijen kunnen gebruiken. Hiertoe wordt een communicatieregisseur aangesteld voor de N2000 gebieden Voordelta, Vlake van de Raan en Deltawateren. De communicatieregisseur neemt geen taken of verantwoordelijkheden over van de bevoegde gezagen of anderen, maar zorgt voor coherentie in de communicatie over Natura2000 en stuurt aan op zo efficiënt mogelijke communicatie-inzet.

Financiering

- In principe wordt uitgegaan van de reguliere budgetten voor voorlichting en communicatie rondom natuur en Natura 2000 bij de verschillende betrokken

- partijen.
- In aanvulling hierop bekostigt RWS Zee en Delta een communicatieregisseur; deze regisseur coördineert niet alleen de communicatie rondom het beheerplan Deltawateren, maar ook de andere Natura 2000 beheerplannen binnen het werkgebied van Rijkswaterstaat Zee en Delta.

2.5 Overige afspraken

Bebording

Middels bebording aan de landzijde van beschermde gebieden wordt informatie gegeven over beperkingen van toegankelijkheid in relatie tot de bijzondere en kwetsbare natuurwaarden. De meeste gebieden met een toegangsbeperking zoals die in het beheerplan zijn opgenomen, zijn in de huidige situatie reeds afgesloten en voorzien van bebording. Met de komst van het Beheerplan Deltawateren zal de informatie op bestaande borden mogelijk moeten worden aangevuld. Denk daarbij aan een sticker met Natura 2000 informatie. Bij borden die op korte termijn worden vervangen kan worden gedacht aan nieuwe teksten, inclusief informatie over Natura 2000.

Bij enkele nieuwe afgesloten gebieden zal nieuwe bebording moeten worden geplaatst. Overigens is bebording niet de enige manier om de aandacht te vestigen op Natura 2000; ook wordt gedacht aan de intensivering van de voorlichting met bijvoorbeeld flyers (het communicatieplan gaat hierop in).

De inventarisatie van de huidige bebording en de noodzaak voor nieuwe bebording (inclusief plaatsing) wordt gedurende de uitvoeringsperiode gedaan.

Taken en verantwoordelijkheden

Rijkswaterstaat coördineert als voortouwnemer deze actie en neemt per gebied de relevante betrokken partijen hierin mee. De projectleider RWS werkt daarbij nauw samen met de communicatieregisseur van RWS.

Begonnen wordt met de inventarisatie van de nieuwe afgesloten gebieden en de noodzaak voor bebording. Daarna wordt ook voor de bestaande gebieden met een toegangsbeperking nagegaan welke aanvullende of nieuwe bebording nodig is.

Financiering

Op basis van de uit te voeren inventarisatie kan nauwkeuriger worden bepaald welke acties en middelen nodig zijn en wie de kosten voor zijn/haar rekening neemt. In de praktijk zijn de kosten voor de bebording beperkt (veelal reeds geraamde vervangingsinvesteringen) en blijken direct betrokkenen (gemeenten, terreinbeheerders en recreatie-exploitanten) bereid hieraan bij te dragen.

Markeringsplan

Naast bebording vanaf de landzijde is sprake van markering op het water (betonning). De nut en noodzaak daartoe wordt met het oog op de toegangsbeperkingsbesluiten uitgewerkt in een markeringsplan. Betonning betreft zowel de kitesurflocaties (zodat kitesurfers weten binnen welke zone ze mogen kitesurfen) als de gebieden met een toegangsbeperking (zodat gebruikers vanaf het water weten in welke gebiedsdelen ze niet mogen komen).

Taken en verantwoordelijkheden

RWS Zee en Delta is verantwoordelijk voor het opstellen van een markeringsplan waarin de noodzaak voor aanvullende markering in beeld wordt gebracht.

Rijkswaterstaat is ook verantwoordelijk voor het uitleggen van aanvullende betonning en regelt ook dat de hydrografische kaarten worden geactualiseerd.

Organisatie

RWS Zee en Delta initieert. Bij het opstellen van de tbb's zijn betrokken partijen (overwegend terreinbeheerders, gemeenten en specifieke gebruikersgroepen) geïnformeerd en is zo veel mogelijk rekening gehouden met hun wensen.

Financiering

Op de Westerschelde geldt dat er in principe geen andere markering wordt aangebracht dan vaarwegmarkering. Rijkswaterstaat zorgt voor opname van de locaties in de hydrografische kaart. Bij de Hooge Platen wordt gekeken of de huidige markering van de vaargeul aangepast kan worden zodat deze aan de noordkant gelijk loopt het de grens van het afgesloten gebied. Voor de zuidzijde wordt nagegaan of een extra boei geplaatst kan worden om het niet toegankelijke deel van de Hooge Platen te markeren. Voor de Oosterschelde, Veerse meer, Grevelingen en Hollands Diep is geen markering vanaf het water voorzien in de vorm van betonning. Voor het Haringvliet wordt nog uitgezocht of er extra markering nodig is rondom het jaarrond afsluiten van de Ventjagersplaat.

Voor de financiering van eventuele markering op het water, wordt de volgende driedeling gehanteerd:

1. Het afgesloten gebied is in beheer van een terreinbeheerder; terreinbeheerder is verantwoordelijk.
2. Het gebied is afgesloten op grond van een vergunning van een Provincie; de betreffende provincie is verantwoordelijk.
3. Geen terreinbeheerder aangewezen/bekend; RWS zorgt voor bebakening

Buitendijkse onderhoudspaden

Taken en verantwoordelijkheden

Langs enkele dijktrajecten is sprake van kwetsbare natuurwaarden direct (onder)langs de dijk. Sommige dijktrajecten mogen daarom niet betreden worden. Het waterschap Scheldestromen is verantwoordelijk voor de handhaving van de delen van de dijkvakken (buitendijkse onderhoudspaden) die niet toegankelijk zijn. Een combinatie van fysieke afsluiting, investeringen in doorlopende routes (binnendijks), informatievoorziening en toezicht/handhaving moet hiervoor zorgen.

Organisatie

Het waterschap heeft een actieplan vastgesteld waarin de verschillende acties zijn belegd. Waar nodig zal Rijkswaterstaat als voortouwnemer van het beheerplan het gesprek tussen partijen initiëren.

Financiering

Het Waterschap werkt samen met de Provincie Zeeland aan een financieringsvoorstel en gaat daarover nog in gesprek met Rijkswaterstaat en het Routebureau Zeeland.

3 Organisatie

3.1 Taken en verantwoordelijkheden

1. De eerste uitvoeringsperiode (2015-2021) van het Beheerplan Deltawateren staat in het teken van werkenderwijs ervaring opdoen. In de eerste drie jaar zal er op ambtelijk niveau (Overleg Bevoegd Gezag) tenminste halfjaarlijks voortgangs- en afstemmingsoverleg zijn tussen de bevoegde gezagen, zowel op de afzonderlijke onderdelen (handhaving, monitoring, communicatie, realisatie van maatregelen) als op het geheel en de samenhang.
2. Jaarlijks wordt een jaarrapportage opgesteld om de voortgang van het afgelopen jaar te beschrijven en vooruit te blikken op het volgende jaar. Bestuurlijk wordt de jaarrapportage en de vooruitblik (inclusief eventuele aanpassingen in de financiële afspraken) jaarlijks vastgesteld in de BOND (of de opvolger daarvan).
3. Voor het gebied Deltawateren is de interactie met het grote aantal stakeholders van belang. Daartoe wordt zowel op operationeel- als bestuurlijk niveau regelmatig overleg gevoerd. Het voorstel is om een maatschappelijk overleg in te richten om allerlei zaken omtrent het beheerplan te bespreken met de vertegenwoordigers van de bevoegde gezagen. Bestuurlijk overleg met de stakeholders zal tenminste een maal per jaar worden gepland; op initiatief van partijen kan tussentijds overleg worden belegd.
4. Na 3 jaar uitvoering zal een tussentijdse evaluatie worden opgesteld op basis waarvan ook de bestuurders tussentijds zullen worden geïnformeerd. Mocht het wenselijk zijn om de bevoegde gezagen op bestuurlijk niveau op enig ander moment tussentijds te informeren of raadplegen, dan neemt RWS daartoe het initiatief.
5. De evaluatie als voorbereiding op een tweede uitvoeringsperiode wordt door voortouwnemer RWS geïnitieerd.

3.2 Besturen, coördineren en uitvoeren

Voor de succesvolle uitvoering van het Beheerplan Deltawateren is de inzet van meerdere partijen noodzakelijk. Voor de afstemming van de acties (werkzaamheden), rollen en verantwoordelijkheden tussen deze partijen zijn duidelijke werkafspraken nodig. Deze werkafspraken zijn hieronder uitgewerkt.

Besturen

De uitvoering wordt bestuurlijk verankerd in het **BOND (Bestuurlijk overleg Natura 2000 Deltawateren)**. Dit overleg is besluitvormend en bestuurlijk eindverantwoordelijk voor de uitvoering van het beheerplan in het kader van de Natuurbeschermingswet. In dit overleg zijn de ministeries van Infrastructuur en Milieu, en Economische Zaken vertegenwoordigd, de provincies Zeeland, Noord-Brabant en Zuid-Holland. RWS Zee en Delta is voorzitter van dit overleg en voert het secretariaat.

Een voortzetting van de huidige **BAND (Bestuurlijke adviesgroep Natura 2000 Deltawateren)** als adviserend orgaan aan de bevoegde gezagen (BOND) is wenselijk. Deelnemers zijn de overheden (gemeentes en waterschappen) en de diverse stakeholdergroepen die actief zijn in de Deltawateren.

In BAND stemmen zij hun diverse activiteiten in dit gebied af. Ten behoeve van de afstemming tussen de bevoegde gezagen en dit overleg zal BAND voorafgaand aan BOND plaatsvinden. Relevante ontwikkelingen en besluiten met betrekking tot de uitvoering van het beheerplan worden gedeeld en waar nodig afgestemd in het BAND. BAND heeft tevens een signalerende functie voor ontwikkelingen in de regio die relevant zijn voor de uitvoeringsorganisatie. De vergaderingen worden door de projectleider RWS voorbereid.

Het plan wordt maatschappelijk ingebed door regulier **Maatschappelijk overleg** (vertegenwoordigers van recreatieondernemers, watersportverbonden, natuurorganisaties, visserijsector). Met deze groep belanghebbenden wordt een open dialoog gevoerd over de uitvoering en voortgang van het beheerplan en over mogelijkheden voor deze groepen een bijdrage te leveren aan de uitvoering.

Coördineren

RWS Zee en Delta is als voortouwnemer verantwoordelijk voor de coördinatie van werkzaamheden. Dit betekent concreet dat RWS regelmatig overleg met de bevoegde gezagen initieert, zowel ambtelijk als bestuurlijk. Jaarlijks zal een uitvoeringsprogramma worden geactualiseerd en vastgesteld, gebaseerd op een jaarrapportage.

RWS Zee en Delta is niet alleen voortouwnemer in Deltawateren, maar ook voor een aantal gebieden op de Noordzee. Vaak zijn daarbij dezelfde of vergelijkbare partijen betrokken, zowel bevoegde gezagen als gebruikers en belanghebbenden; gedurende de eerste uitvoeringsperiode verkent RWS de mogelijkheden om de uitvoeringsorganisatie rondom de beheerplannen te optimaliseren. De **Projectorganisatie** voor het Beheerplan Deltawateren bestaat in elk geval uit de projectmanager, ondersteund door een omgevingsmanager en een communicatieadviseur.

Op ambtelijk niveau komen de projectleider van RWS en vertegenwoordigers van de bevoegde gezagen enkele malen per jaar bij elkaar om de voortgang te bespreken. Dit ambtelijk Overleg Bevoegd Gezag wordt voorgezeten door Rijkswaterstaat Zee en Delta. Het OBG is verantwoordelijk voor de procesregie en stuurt de uitvoering van de volgende (beheer)taken aan:

- Opstellen en bewaken van uitvoeringsplan.
- Bewaken en opstellen van een begroting, jaarrekening en borgen van de financiële dekking.
- Evalueren van en rapporteren aan BOND over de voortgang van de uitvoering, met een tussenevaluatie na 3 jaar.
- Afstemmen van beheertaken en uitvoeringszaken met andere beheerders en uitwisselen van informatie. Uitwisselen van informatie met andere relevante overleggroepen
- Opstellen van inrichtings- en markeringsplannen en bewaken van de uitvoering.
- Opstellen en uitvoeren van communicatieplan; afstemmen van activiteiten voor voorlichting en educatie en het gezamenlijk uitvoeren daarvan.
- Vaststellen en bewaken van monitoringprogramma's, inclusief monitoring van nieuwe ontwikkelingen en wensen voor gebruik en ruimtelijke ordening.
- Opstellen van voortgangsrapportages van het beheerplan en andere, verplichte rapportages vanwege Natura 2000
- Bijstellen van het beheerplan (na 6 jaar) op grond van evaluaties en nieuwe ontwikkelingen, inzichten en wensen.

Uitvoeren

De dagelijkse werkzaamheden, zoals handhaving, monitoring en communicatie zijn

Handhaving

De deelnemende organisaties die verantwoordelijk of medeverantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de handhaving vormen een (ambtelijke) regiegroep. De regiegroep is verantwoordelijk voor de jaarlijkse evaluatie van de handhaving en het vaststellen van een jaarprogramma handhaving (met daarin de prioriteiten en inzet per gebied). De **regiegroep natuurhandhaving** vindt in elk geval twee keer per jaar plaats onder voorzitterschap van de projectleider Natura2000 Beheerplan Deltawateren (Rijkswaterstaat).

Om tot uitwisseling te komen van de ervaringen zijn er **platform overleggen groene handhaving**. Jaarlijks worden twee platformbijeenkomsten gepland om kennis en ervaringen uit te wisselen. In het platformoverleg worden afspraken gemaakt om gezamenlijke roosterdiensten op te stellen of op andere wijze elkaars aanwezigheid in het gebied te benutten (oog en oor functie).

3.3 Financiële dekking is geborgd

Ieder bevoegd gezag heeft eigen verantwoordelijkheden om bij te dragen aan het doen slagen van het Natura 2000 Beheerplan Deltawateren. Het merendeel van de werkzaamheden die bijdragen aan het Natura 2000 Beheerplan Deltawateren regulier werk dat in reguliere budgetten is geregeld.

Meer in het bijzonder gaat het om:

- Instandhoudingsmaatregelen: De Provincie Zeeland heeft voor langere beheerperioden afspraken gemaakt met terreinbeheerders. De Provincie Zuid-Holland heeft voor N2000/PAS aparte afspraken gemaakt met de terreinbeheerders.
- Monitoring: Er zijn reeds bestaande monitoringsprogramma's, die grotendeels ook kunnen worden ingezet om de voortgang en effectiviteit voor Natura 2000 in beeld te brengen. Gebleken is dat extra onderzoek nodig is om de trends van bepaalde vogelsoorten in beeld te brengen. De kosten hiervoor zijn tussen de bevoegde gezagen overeengekomen.
- Communicatie: RWS zet extra capaciteit in om de communicatie te coördineren, voor het overige wordt uitgegaan van algemene communicatie inzet rondom natuur en Natura 2000, zoals die reeds bij de bevoegde gezagen gangbaar is.
- Handhaving: De handhaving wordt met het oog op het beheerplan verdergaand gecoördineerd (de regie hiervoor ligt bij de regionale omgevings/uitvoeringsdiensten). Dit kan grotendeels binnen de reguliere afspraken, waarbij voor de Zeeuwse wateren extra capaciteit wordt vrijgemaakt.

4 Activiteiten 2015/2016

Het accent ligt in 2015/2016 op het bouwen van een gezamenlijke, afgestemde uitvoering. Op het vlak van zowel monitoring, handhaving en communicatie hebben de afzonderlijke partijen reeds jarenlange ervaring. Daarbij werd uiteraard al op onderdelen samengewerkt en afgestemd. Het Beheerplan Deltawateren vormt echter een nieuwe paraplu. Het vormgeven van de samenwerking die recht doet aan elkaars verantwoordelijkheden en rollen is de belangrijkste opgave voor het eerste jaar. Over een jaar zal blijken hoe de samenwerking verloopt, waar praktische zaken beter kunnen worden geregeld etc.

In 2015/2016 zijn de belangrijkste activiteiten opgenomen in de activiteitenkalender (Bijlage 1).

BIJLAGE 1 Activiteitenkalender

Overzicht van activiteiten in 2015/2016 volgt gedurende de uitvoeringsperiode.

Dit is een uitgave van

Rijkswaterstaat

kijk voor meer informatie op
www.rijkswaterstaat.nl
of bel 0800 - 8002
(ma t/m zo 6.00 - 22.30 uur, gratis)

juni 2015 | xeroxobt: 843420 D